

Reykjavík, 2. október 2026

Nefndasvið Alþingis

B.t. allsherjar- og menntamálanefndar

Efni: Umsögn FRÍSK, Félags rétthafa í sjónvarps- og kvikmyndaiðnaði, um breytingu á höfundalögum, nr. 73/1972 (hámarksrefsing fyrir stórfelld brot), 108. mál

Vísað er til frumvarps menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðherra til laga um breytingu á höfundalögum, nr. 73/1972 (hámarksrefsing fyrir stórfelld brot), 108. mál (hér eftir „frumvarpið“).

Með frumvarpinu er stefnt að því að hækka refsiramma fyrir brot gegn höfundalögum, með þeim hætti að stórfelld brot varði framvegis 6 ára fangelsisrefsingu. FRÍSK fagnar þessari breytingu, en augljóst er að hún er mikilvægt skref í rétta átt og í samræmi við þær tillögur og sjónarmið sem félagið hefur lagt fram í samræðum við menningar-, nýsköpunar-, og háskólaráðuneytið á undanförunum misserum. FRÍSK er reiðubúið og óskar þess að fylgja þeim sjónarmiðum eftir hjá allsherjar- og menntamálanefnd.

Breytingin eykur varnaðaráhrif bannákvæða höfundalaganna og mun að vonum fækka réttarbrotum gegn eigendum hugverka á Íslandi. Breytingin mun því bæði koma aðilum í sjónvarps- og kvikmyndaiðnaði til góða, en jafnframt öllum aðilum sem starfa í hugverkaiðnaði og reiða sig á réttarvernd höfundalaga. Ótvírætt er að sterk hugverkaréttarvernd er forsenda þess að skapandi atvinnugreinar fái þrifist og að menningarlíf samfélagsins dafni. Sú lagabreyting sem lögð er til með frumvarpinu stuðlar tvímælalaust að því og er ráðherra til hróss.

FRÍSK vekur þó athygli á að forsendur þess hvíla einnig á því að lögum sé framfylgt. Með breytingu á refsiramma höfundalaga fær lögregla aukin úrræði til að vernda þá hagsmuni, m.a. hvað varðar gæsluvarðhald, símhlerun og fjarskiptaeftirlit og alþjóðlegt samstarf. Vernd ofangreindra hagsmuna er í höndum lögreglu og því afar brýnt að hún sinni hlutverki sínu í kjölfar lagabreytingarinnar.

Virðingarfyllst,
f.h. FRÍSK,

Fróði Steingrímsson,
lögmaður og formaður stjórnar